

Sygn. akt III Ca 2030/21

UZASADNIENIE WYROKU Z DNIA 7 GRUDNIA 2022 ROKU (W CZĘŚCI - W ZAKRESIE PUNKTU II)

Wyrokiem z dnia 8 lipca 2021 roku Sąd Rejonowy w Łęczycy w sprawie z powództwa R. Ł., E. Ł. przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. o zapłatę:

- 1) oddalił powództwo E. Ł.,
- 2) oddalił powództwo R. Ł.,
- 3) zasądził od E. Ł. na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 1.817 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty,
- 4) zasądził od R. Ł. na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 917 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Apelację od tego rozstrzygnięcia złożyli powodowie zaskarżając wyrok w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucili naruszenie szeregu przepisów postępowania tj. m.in. art. 232 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c., art. 102 k.p.c. oraz przepisu prawa materialnego tj. 446 § 3 k.c. W związku z podniesionymi zarzutami skarżący wnieśli o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kwoty 5.500 oraz od pozwanego na rzecz powoda kwoty 3.000 odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej wskutek śmierci M. T. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 15 grudnia 2020 roku do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych za postępowanie przed sądami obu instancji. Z ostrożności procesowej skarżący wnieśli także o zastosowanie w niniejszej sprawie art. 102 k.p.c. i odstąpienie w przypadku nie podzielenia argumentów zawartych w apelacji od obciążania powodów obowiązkiem zwrotu kosztów na rzecz pozwanego za postępowanie odwoławcze.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o oddalenie apelacji w całości oraz o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja jawi się jako niezasadna, jednakże w przedmiotowej sprawie zaistniały przesłanki do nie obciążania powodów kosztami postępowania apelacyjnego.

W dalszej części uzasadnienia Sąd zgodnie z wnioskiem strony pozwanej odniesie się tylko do punktu II wyroku z dnia 7 grudnia 2022 roku.

Jak stanowi art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegranej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przepis ten statuuje zasadę słuszności, a jego zastosowanie pozostawione zostało do uznania Sądu. Stanowi on odstępstwo od wyrażonej w art. 98 k.p.c. zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Dla zastosowania przepisu art. 102 k.p.c. nie wystarcza jedynie niekorzystna sytuacja materialna strony. Do kręgu wypadków szczególnie uzasadnionych zalicza się okoliczności związane z przebiegiem procesu, jak również te występujące poza jego obszarem. Do pierwszych zaliczane są sytuacje wynikające z charakteru roszczenia poddanego rozstrzygnięciu, jego znaczenia dla strony, subiektywne przekonanie strony o zasadności roszczenia, przedawnienie. Okoliczności zewnętrzne to te dotyczące sytuacji majątkowej i życiowej strony. (M. Kuchnio [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie procesowe. Komentarz aktualizowany, red. O. M. Piaskowska, LEX/el. 2022, art. 102.). Jak słusznie wskazuje Sąd Apelacyjny w Białymstoku art. 102 k.p.c. nie konkretyzuje pojęcia "wypadków szczególnie uzasadnionych". Ich kwalifikacja należy zatem do Sądu, który - uwzględniając całokształt okoliczności konkretnej sprawy - powinien kierować się własnym poczuciem sprawiedliwości. Do kręgu okoliczności branych pod uwagę przez sąd przy ocenie przesłanek z art. 102 k.p.c. należą zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu jak i będące "na zewnątrz procesu". Do pierwszych zalicza się np. charakter żądania poddanego

rozstrzygnięciu, jego znaczenie dla strony, subiektywne przekonanie strony o zasadności roszczeń, przedawnienie, do drugich - sytuację majątkową i życiową strony, z zastrzeżeniem, że nie jest wystarczające powołanie się jedynie na trudną sytuację majątkową, nawet jeżeli była podstawą zwolnienia od kosztów sądowych (por. wyrok z dnia 9 października 2020 roku, I ACa 279/20).

W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie zaistniały szczególne okoliczności uzasadniające zastosowanie art. 102 k.p.c..

Po pierwsze, jak wykazano w toku postępowania powodowie są osobami znajdującymi się w trudniej sytuacji materialnej. Powodowie ze stosunku pracy osiągają niskie zarobki, które wystarczają im na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych. Nie dysponują żadnymi oszczędnościami ani innymi aktywami majątkowymi. Wiodą skromne życie. Śmierć syna i pasierba bardzo negatywnie wpłynęła na ich stan psychiczny a tym samym spowodowała niechęć do podejmowania różnego rodzaju aktywności życiowych, w tym także tych związanych z gromadzeniem majątku i podnoszeniem kwalifikacji zawodowych.

Po drugie, odstąpienie od obciążania kosztami strony powodowej uzasadnione jest także charakterem ich roszczenia oraz okolicznością, iż pozostawali oni w silnym subiektywnym przekonaniu o zasadności roszczenia. Powodowie domagali się odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej wskutek śmierci syna i pasierba M. T.. Tragiczna śmierć poszkodowanego niewątpliwie stanowiła ogromny cios dla powodów, tym bardziej, że był to młody człowiek, który dopiero rozpoczynał swoje dorosłe życie. Powodowie liczyli, że będzie on stanowił dla nich wsparcie w późniejszych latach czemu dali wyraz w toku niniejszego postępowania.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art.102 k.p.c. nie obciążył powodów kosztami postępowania apelacyjnego należnymi stronie pozwanej.